

Riktlinjer för prövning av statsbidrag till nya folkhögskolor

Fastställda av Folkbildningsrådets styrelse den 27 april 2017. Riktlinjerna träder ikraft samma datum.

Enligt 5 § *Förordning (2015:218) om statsbidrag till folkbildningen* (nedan kallad förordningen) beslutar Folkbildningsrådet vilka folkhögskolor som ska få statsbidrag och fördelar tillgängliga medel mellan dem.

Dessa riktlinjer innehåller vissa bestämmelser som Folkbildningsrådet behöver för verkställighet av förordningen avseende:

- Start av ny statsbidragsberättigad folkhögskola
- Ansökan
- Övertagande av statsbidrag vid överlåtelse eller samgående mellan folkhögskolor
- Avveckling av statsbidragsberättigade folkhögskolor

Start av ny statsbidragsberättigad folkhögskola

För att Folkbildningsrådet ska godkänna en sökande organisation som självständig folkhögskola och mottagare av statsbidrag gäller följande villkor.

Villkor

- För att folkhögskolan ska få statsbidrag ska verksamhetens inriktning överensstämja med syftet med statens stöd till folkbildningen, enligt 1 och 7 §§ förordningen. Folkhögskolan ska även i övrigt uppfylla de krav som framgår av förordningen, bland annat att ha en ansvarig styrelse, enligt 9 §.
- För att folkhögskolan ska få statsbidrag ska verksamheten också sträva efter att uppfylla Statsbidrag till folkhögskolor - villkor och fördelningskriterier. Sökande organisation ska dock i sin helhet uppfylla nedanstående krav:
 - ha en demokratisk styrd organisation.
 - svara för den uppföljning, verksamhetsrapportering och kvalitetsredovisning som årligen åligger mottagare av statsbidrag inom folkbildningsområdet.

- ha god kännedom om utbildningsformen samt god kunskap om formalia som behörighetsintygande, studieomdöme och studiemedel.
- förmedla och förankra respekt för mänskliga rättigheter och för grundläggande demokratiska värderingar och får inte bedriva eller främja antidemokratisk verksamhet.
- ha en organisationsform som inte är vinstutdelande eller ett i stadgarna inskrivet förbud mot vinstutdelning.
- Organisationen ska redovisa en folkbildningsverksamhet som uppfyller de villkor för statsbidrag som framgår av förordningen och som före ansökningsåret bedrivits under minst två år.
- Verksamheten ska omfatta minst 500 deltagarveckor per år i samarbete med befintlig folkhögskola under de två senaste åren före ansökningsåret.
- Organisationen ska visa att den tar ekonomiskt ansvar för verksamheten.

Infasning

En självständig statsbidragsberättigad folkhögskola ska under sitt första verksamhetsår genomföra en verksamhet motsvarande minst 2000 deltagarveckor.

Folkbildningsrådet prövar därefter årligen möjligheten att tillföra resurser och fastställa deltagarveckor med målet att folkhögskolan inom en treårsperiod nå 4000 deltagarveckor. Årligen görs en helhetsbedömning, där befintlig verksamhet och ekonomiskt utrymme vägs in.

Försöksverksamhet

Om Folkbildningsrådet finner att den sökande organisationen inte har tillräcklig erfarenhet av organiserad folkbildningsverksamhet för att direkt bli statsbidragsmottagare, men har förutsättningar att inom tre år uppfylla kraven, tilldelar Folkbildningsrådet organisationen ett administrativt bidrag för en försöksverksamhet under tre år. Efter försöksverksamhetens slut görs en motsvarande bedömning som vid ansökan om att starta en ny statsbidragsberättigad folkhögskola.

Till ansökan ska bifogas en överenskommelse om samverkan mellan en folkhögskola och den sökande organisationen under försöksperioden. Om Folkbildningsrådet beviljar ansökan, tilldelas den samverkande folkhögskolan extra verksamhetsmedel motsvarande de deltagarveckor som försöksverksamheten tar i anspråk. Den extra tilldelningen av deltagarveckor till den samverkande folkhögskolan upphör efter försöksperiodens slut.

Den folkhögskola som den sökande organisationen samverkar med under försöksperioden ansvarar gentemot Folkbildningsrådet för rapportering samt för att den genomförda verksamheten uppfyller statsbidragsvillkoren. Vid ingången av det tredje året av försöksverksamhet ska samtliga statsbidragsvillkor vara uppfyllda. Dessförinnan sker en gradvis anpassning. Försöksverksamheten ska särredovisas från ordinarie verksamhet hos den samverkande folkhögskolan. Folkbildningsrådet gör en årlig uppföljning av försöksverksamheten inför beslut om fortsatt stöd. Det första året tilldelas försöksverksamheten 500 deltagarveckor. Förutsatt att försöksperioden har pågått utan att hinder har tillstött startar den nya folkhögskolan sin verksamhet vid ingången av år fyra.

Ansökan

Ansökan om statsbidrag till ny självständig folkhögskola eller till försöksverksamhet ska ha kommit in till Folkbildningsrådet senast den 1 mars före det bidragsår som ansökan avser.

Ansökan om statsbidrag ska göras på det särskilda formulär som Folkbildningsrådet tillhandahåller. Ansökan ska vara komplett ifylld och innehålla de uppgifter som framgår nedan.

Av ansökan ska framgå:

- Tidpunkt för start av ny folkhögskola, 1 januari eller 1 juli
- Motiv för ansökan
 - Motiv
 - Beskrivning av hur verksamhetens inriktning överensstämmer med syftet med statens stöd till folkbildningen
- Sökande organisation
 - Organisation/-er som ansöker
 - Juridisk form för folkhögskolan
 - Stadgar och andra styrdokument som Folkbildningsrådet efterfrågar
- Verksamheten
 - Syften samt målgrupper för verksamheten med en beskrivning av hur korttidsutbildade deltagare, utrikes födda deltagare samt deltagare med funktionsnedsättning ska nås
 - Nuvarande verksamhet, omfattning och innehåll
 - Beskrivning av folkhögskolans utveckling tre år framåt
 - Handlingsplan för förstärkningsbidraget och för arbetet med språkligt stöd

- Ekonomi och kvalitet
 - Plan för verksamhetens ekonomi och finansiering
 - Folkhögskolans säte samt personalresurser och lokaler
 - Former för studeranderättsligt arbete
 - Beskrivning av hur jämställdhet, mänskliga rättigheter och demokrati ska främjas
 - Beskrivning av hur arbetet med kvalitetsuppföljning, internkontroll samt etik- och gränsdragningsarbete ska bedrivas

Beredning

Folkbildningsrådets kansli bereder en inkommen ansökan om statsbidrag till en ny folkhögskola. Kansliet inhämtar även synpunkter från landsting, regioner och eventuella övriga berörda aktörer.

Efter beredning lämnas ärendet vidare till generalsekreteraren som lägger förslag till Folkbildningsrådets styrelse.

Vid bedömning av ansökan om statsbidrag till en ny folkhögskola tar Folkbildningsrådet hänsyn till nedanstående kriterier.

- om verksamheten kan tillgodose nya bildnings- och utvecklingsbehov
- befintlig folkhögskoleverksamhet
- ekonomiskt utrymme
- om ansökan kommer från nya rörelser
- om ansökan kommer från organisationer som saknar tillgång till folkhögskola
- om verksamheten innebär en pedagogisk förnyelse av folkbildningen

Det är Folkbildningsrådets styrelse som fattar beslut om statsbidrag till en ny folkhögskola.

Övertagande av statsbidrag vid överlåtelse eller samgående

När organisation som vill driva folkhögskola önskar överta statsbidrag för befintlig folkhögskoleverksamhet, liksom vid önskemål om samgående, ska Folkbildningsrådet kontaktas innan förhandlingar inleds.

Folkbildningsrådet kan ta initiativ till och besluta om samgående mellan folkhögskolor med identisk juridisk person.

Vid beslut om eventuellt övertagande av statsbidrag för befintlig folkhögskoleverksamhet kommer Folkbildningsrådet att pröva ansökan

enligt samma kriterier som gäller vid ansökan om statsbidrag till ny folkhögskola samt ta ny ställning till statsbidragets storlek.

Ansökningar om övertagande av statsbidrag behandlas årligen av Folkbildningsrådet och beslutas i anslutning till ordinarie statsbidragsfördelning för kommande år. Till ansökan ska avtal och övriga dokument mellan inblandade parter biläggas.

Ansökan om överlåtelse eller samgående ska ha kommit in till Folkbildningsrådet senast den 1 mars före det bidragsår som ansökan avser.

Ansökan om överlåtelse eller samgående ska göras på det särskilda formulär som Folkbildningsrådet tillhandahåller. Ansökan ska vara komplett ifylld och innehålla de uppgifter som framgår ovan.

Avveckling av statsbidragsberättigade folkhögskolor

När Folkbildningsrådet får besluta om att kräva tillbaka statsbidrag framgår av 16 § förordningen.

Om en folkhögskola kraftigt minskar sin verksamhet eller inte längre uppfyller statsbidragsvillkoren prövar Folkbildningsrådet rätten till fortsatt statsbidrag. Vid konkurs görs en överenskommelse mellan Folkbildningsrådet och konkursförvaltaren om avveckling av verksamheten och hantering av statsbidraget.

Vid avveckling av statsbidragsberättigad verksamhet ska bidragsmottagaren om förutsättningar finns tillsammans med Folkbildningsrådet ta fram en plan för hantering av statsbidraget under avvecklingsfasen. Planen ska om möjligt godkännas av både bidragsmottagarens och Folkbildningsrådets styrelse.

Verksamheten ska avvecklas på ett sätt som avser att minimera skador för nuvarande och tidigare deltagare. Detta kan innebära att en befintlig flerårig kurs tillfälligt tas över av en annan folkhögskola. I så fall tillförs den folkhögskola som tillfälligt tar över kursen de deltagarveckor som Folkbildningsrådet bedömer krävs för att slutföra kursen. När kursdeltagarna har slutfört kursen återgår den folkhögskola som tillfälligt tar över kursen till det ingångsvärde som skolan förfogade över innan samarbetet.